

Számтан

Máskor is volt már az úgy, hogy három vagy négy napig nem kelt föl a nap, de ilyen, hogy egy teljes hétig ne nézett volna a város felé, most fordult elő először. Hát persze, hogy erre is a házmester hívta fel a figyelmét. Ez már a hetedik nap nap nélkül. Tényleg, már a hetedik, jó reggelt Szabó bácsi! Velem ne szemtelenkedj, édes fiam! De én csak... Inkább a lábad elé néznél, azért én felmostam! Mit tehetett, lábujjhegyre emelkedett, és kitáncolt a lépcsőházból.

Az utca élte mindennapos éjszakai életét, kihalt volt és sötét, a sötétséget szinte láthatóvá tette a kandeláberek sápadt fénye. Megyek, veszek valami reggelit, vagyis..., enni azért csak kell. Elindult hát a boltba venni valamit enni. Gyalog megyek, nem villamosal, döntött egy pillanat alatt. Döntése valóban egy pillanat műve volt, mert az elindulás után nem torpant meg. Természetesen valaki megkérdezhetne volna tőle, hogy gyors döntésébe belejátszott-e az, hogy a városban nem közlekedett villamos, egyáltalán, talán méreteinél fogva vagy miért, semmilyen helyi tömegközlekedési eszköz nem volt a városban, de hát rajta kívül egy teremtett lélek nem volt a környéken, éjszaka volt, meg különben is, ki az, aki szívesen szóba állna egy vadidegennel a sötét utcán. Azért az különös, hogy senkit sem látni az utcán, fordult meg a fejében. Biztosan valahol sorban állnak. Ezek olyanok.

Odaért a bolthoz. Megállt. Zárva volt az ajtó. Rátette kezét a kilincsre, és nem durván, de határozottan lenyomta. Kulcsra volt zárva az ajtó. Még szerencse, hogy előbb megálltam, és nem kenődtem fel itt az üvegajtóra, mosolyodott el, mely elmosolyodást az ajtó túloldalán álló nő, egy eladónő minden bizonnyal szemtelenkedésnek vett, ugyanis széles mozdulatokkal mutogatott fölfelé, előre,

azaz rá és balra. Akár egy közlekedési rendőr, vagy mint egy tanár, aki geometria órán a háromdimenzió mibenlétét magyarázza. Ott állt, fogta a kilincset, illetve már inkább kapaszkodott bele, és nézte a mutogató nőt. Hülye helyzet, pedig nem ígértem neki semmit. Azon vette észre magát, hogy tekintetével követi a mutogató eladó kezét, fel, szembe, majd balra fordult, de hát akkor ez itt jobbra mutogat, hisz neki volt balra. Szemben álltak. Szóval, balra fordult. Ott állt az egész város, sorban. Ne tolakodjál, te taknyos, kiáltott rá egy idősebb úr talán a tizennégy vagy tizenötödik helyről. Mit gondolsz, mi talán jókedvünkéből állunk itt? Biztos nem volt benne az első tízben, következetesen tegezte. Igaza van az öregnek, olvasta a többiek szemében. A reggeli nyitásra vártak. Aki itt nem áll sorba, az gyanús. Békülni nem akaró tekintetek kereszttüzeben a sor végére állt. Én ezt nem értem. Ahogy beállt a sorba, a végére, varázsütésre, a többiek, a sor arca megenyhült, mint takarítás után a por szitált a békülni nem akaró tekintet. Még a végén itt várom meg a reggelt, fordult meg a fejében, miért is ne, aludni már úgysem tudok, és legalább nem vagyok egyedül.

Azért felvehettem volna azt a pulóvert. Fázott. Mit nem adnék egy forró teáért, és ha még egy kis rum is lenne benne. Kezébe nyomtak egy cédulát. Fogja már meg! — a tizennégy vagy tizenötödik helyen álló idősebb úr volt a cédulaosztogató. Ujjai közt forgatta a kis papírdarabkát. Aztán vigyázzon rá! Ha sorra kerül, kérem vissza. Itt a legtöbb ember zsebében volt egy köteg cédula, a cédulákon nyomtatott vagy kézzel írott számok. A legváratlanabb helyeken nyomtak az ember kezébe egyet, útkereszteződésben a zebra előtt, liftes lépcsőházakban a liftajtó előtt, még az is megesett, mondják, hogy ennek az idősebb úrnak, aki most itt a bolt előtt osztogatta, egyszer a felesége ajtónyitáskor egy ilyen cetlit nyomott a kezébe, de hogy tizennégy vagy tizenöt volt-e ráírva, arról megszö-lt a vélemények.

Mit is kéne enni? Így, hogy egy sorszámnyi (merthogy sorszám volt a cetlin lévő szám) közelségbe került a boltba való bejutáshoz, komolyan el kellett kezdenie gondolkozni ezen a kérdésen. Zsömlét meg valamilyen felvágottat. Jó, jó, de milyen felvágottat? Parizert vagy esetleg turistaszalámit, mondja már meg, kedves uram, ne tartsa itt fel az eladónőt meg a sort. Hát, vagy négy szelet parizert, hogy szendvicset tudjak csinálni. Mindjárt szendvicset, de akkor miért csak három a zsemle, tisztelt uram, csak nem csupaszon akarja

megenni az egyik szelet parizert! Jó, akkor csak három szelet parizert. Három szeletért nem kezdek el itt szeletelgetni magának, aki mutogat, attól minden kitelik. Hát ezért akartam négyet. Na menjen innen a francba, aztán majd ha már tudja, hogy mit akar kérni, akkor jöjjön vissza. Egy zsömlét meg egy zacskó tejet fogok venni, döntötte el cetlivel a kezében. El akart kerülni mindenféle jelenetet.

Kinyithatnák már! Ha még egy fél óra múlva sem nyitják ki, megkérem a mögöttem állót, tartsa a soromat, és haza szaladok azért a pulóverért. Hihi, mennyit fog még tipródni azon, hogy melyik legyen az a pulóver. Az a norvégmintás, amit karácsonyra kapott, vagy az a másik norvégmintás, amit múlt karácsonyra kapott, vagy esetleg az a ... Na nem, meg fogom kérni őket, a következő karácsonyra valami mást vegyenek nekem, ne megint egy norvégmintás pulóvert. Engem ne hozzanak ilyen lehetetlen helyzetbe. A múltkor is, mikor felment hozzá egy lány, igenis egy rendes lány, visított a röhögéstől, neked ennyi norvégmintás pulóvered van! Biztos meg fognak sértődni. Pedig ezt igazán megérthetnék. Még a végén venni kell egy másik ruhásszekrényt a norvégmintás pulóvereinek. Akkor inkább azt a magas nyakú zöld garbót veszem fel. Ez teljesen meghülyült, hogy áll az rajta. Miért, mert egy kicsit vastagít? Kit érdekel, úgy is sötét van. Garbó és kész. Igaz, az meg túl meleg lesz. Azért én sem tudok mindenkinek a kedvében járni.

Letelt a fél óra. De kit kérjek meg, hogy tartsa a soromat? Nem állt mögötte senki. Az előttem állót mégsem kérhetem meg, a végén addig forgolódik, míg elébe áll valaki. Kellemetlen. Ott álldogált összefagyva, és még a sorát sem tudta kire bízni. Na jó, várok még egy fél órát. Megkönnyebbült. Ez a döntés utáni megkönnyebbülés szinte felmelegítette. Félre a lehetséges alternatívák közötti ideges keresgéléssel, félre a maximális nyereség és minimális veszteség közötti idegtépő számításokkal, félre, félre. De hát minek is az a pulóver, ha már nem is fázott. Talán már nem is fázom? A kétely el volt hintve. Elhintődött. Megkocogtatta az előtte álló vállát. Szép időnk van. Ilyenkor képtelenség csendben maradni. Ezt nem lehet szó nélkül hagyni. Ezt nem lehet csak úgy megúszni. Ezt ki kell beszélni. Nyugodtan haza szaladhat, majd fogom a sorát, fordult felé az előtte álló. Ó, ha Te mindent tudsz, nem mondanád meg, melyik pulóvert vegyem föl? Hát, semmi esetre sem azt az ocsmány

garbót, akkor már inkább valamelyik norvégmintást. Nem jönnél föl velem, segítenél kiválasztani. Na jó. Futás!

Megállni! Megállni!, ordított az idősebb úr, a tizennégy vagy tizenötödik helyről. A céduláim, azonnal adjátok vissza a céduláimat. De hát egymás utáni számok vannak rájuk írva. Az engem egyáltalán nem érdekel, a céduláimat, de gyorsan, taknyosok.

Csak fel ne ébresszük őket. Miért, szólnának érte? Á, dehogy! Csak jobb így. Lábujjhegyen mentek föl a lépcsőn. A házmester fejcsóválva mosott fel mögöttük. Azért a lábatok elé nézhetnétek. Szerinted meddig tart még ez az éjszaka? Nem is vettem észre, hogy te egy rendes lány vagy. Ott álltak a szekrény előtt. Jé, neked tényleg ennyi norvégmintás pulóvered van, visított a röhögéstől. Adok egyet, ha kell. Hát jó, de előtte vigyél el moziba. Nem egy elveszett csaj vagy tudom is én micsoda. A mozielőadások kezdésének időpontjai voltak: hétfő fél hat és nyolc, csütörtök fél hat és nyolc, péntek fél hat és nyolc, vasárnap fél hat és nyolc. Ma nincsen mozi, meg különben is, éjszaka van. Mindig ezt mondjátok. Követeltek csak, meg elvártok, ha meg tőletek kérnek valamit, akkor meg ez van, nincsen előadás. Apám, ez készült, de legalábbis nem hagyta magát. Értsd már meg, hogy éjszaka van, és ebben a városban még soha nem volt éjszakai előadás, és én egyáltalán nem azért hívtalak föl. Hát idefigyelj, te nagyokos, én meg egyáltalán nem ezért vártam a soromra, ugyanis mi már sorszámokat osztottunk érted, tudod, az a hülye fasz a tizennégy vagy tizenötödik helyről meg csak ordibált velünk, hogy ne változtatgassuk állandóan a helyünket, végre itt vagyok, és, már megbocsáss, a röhögés kap el, itt vannak a híres norvégmintás pulóvereid, és akkor azt mondod, hogy nincs éjszakai előadás. Hallhatóan több nyelven beszéltek. Ezt vedd fel, nyomt a lány kezébe egy norvégmintás pulóvert, megyünk moziba. És mit nézünk meg? Ne pofázz annyit, öltözz!

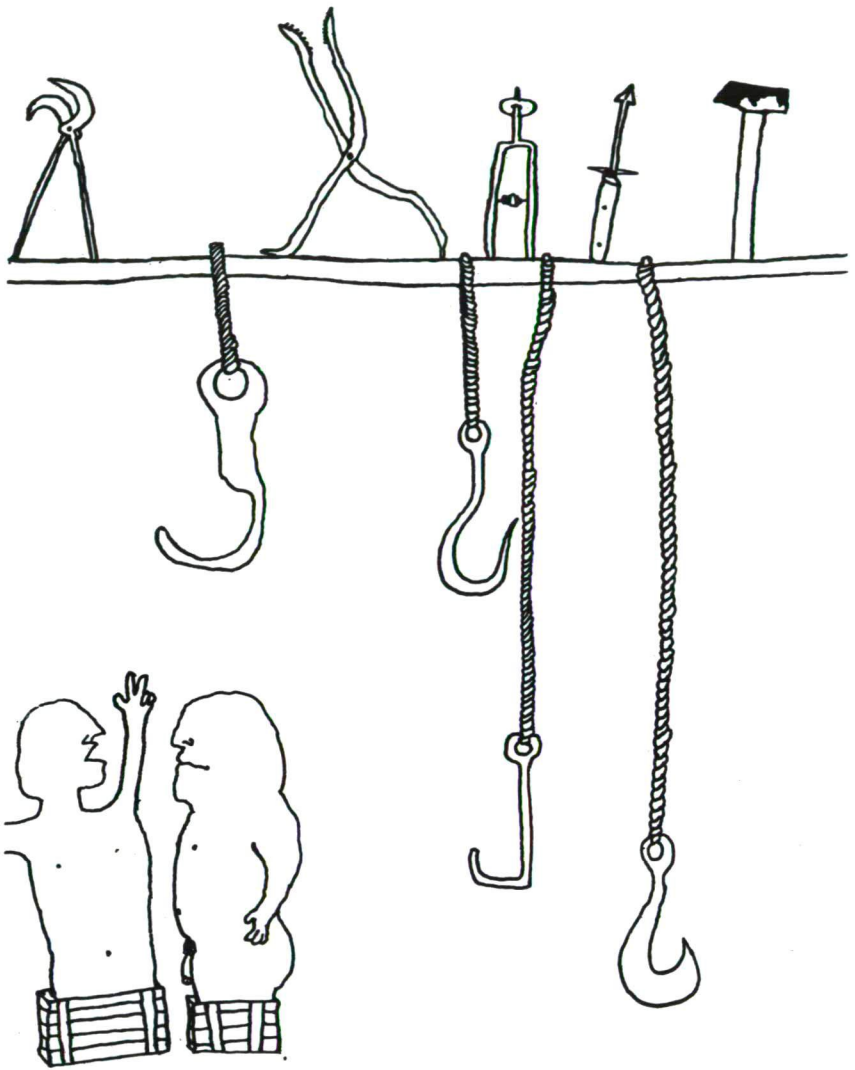
Ott mentek egymás mellett két tökre egyforma norvégmintás pulóverben. Nem fogták meg egymás kezét, oly kapocs volt az egyforma norvégmintás pulóver, amely szabad kezet adott nekik. Elmentek a bolt előtt. Ebben a városban az ember bárhová ment, a bolt előtt mindenféleképpen el kellett mennie. Egyforma pulóver van rajtuk, biztosan ezt mondta volna az az idősebb úr a tizennégy vagy tizenötödik helyről, mindenre volt valami megjegyzése. De nem mondta. Nem volt ott. Eltűnt. Eltűnt a sor a bolt elől. Pedig még ugyanolyan sötét volt mint az előbb. Biztos valahol máshol áll-

nak sorban. Csak az üvegajtó mögötti eladónő meredt a két egyforma norvégmintás pulóverre. Mit lesel, egyet fingok elesel! Ilyenkor mindig ezt kellett mondani. Ezt még soha senkinek nem mondta, de utálta ezeket a lejátszott játékokat. Minden szójáték ilyen, előre le van játszva, ezt jelenti.

Odaértek a mozihoz. Az ajtaja természetesen be volt zárva, és természetesen ott állt az üvegajtó mögött a jegyeladónő, és természetesen nagy vehemenciával mutogatott a város, a sor, mert persze ez is ott volt, nagy örömeire és megelégedésére. Még mielőtt bárki is egy szót szólt volna a sor végére vitte a másik norvégmintásat, beállította szépen a helyére, szabad kezei közé fogta az arcát, hát ez bizony így már nem szabad, szabad péntek, szabad szombat, szabad szappanozni, egy pillanatig mélyen a szemébe nézett, majd le-smárolta. Hozok cédulát, tette ismét szabaddá a kezeit. Odament az idősebb úrhoz, aki a tizennégy vagy tizenötödik helyen állt. Kezét ökölbe szorította, és belevágott a cédulás kezű férfi arcába, egy megérett a meggy, a sor meg csak elnézett, kettő, csipkebokor vessző, elnézték a gyorsöklűt, három, majd haza várom, négy, ..., öt..., hat, ... Nem az én hasam, a te hasad a pad!

Budapest

S. Balla László

Benda Balázs: Még semmi ellentét a számos ős között